

[Niels Westerby.]

er at få løst boligproblemet, må man i samme åndedrag erkende, at så må det gøre ondt et eller andet sted. Og det er vel nok den fejl, man har gjort i hele efterkrigstidens boligpolitik, og det er vel også en af de fejl, som er nedlagt i det lovforslag, det ærede medlem hr. Aksel Larsen har fremsat, og som er til første behandling i dag.

Jeg skal ikke forlænge debatten på dette sene tidspunkt, men blot anføre nogle synspunkter i forbindelse med det ærede medlem hr. Aksel Larsens forslag.

Lovforslaget bygger på det princip, at man vil lave en bestemt lav rente for boligbyggeriets vedkommende. Man vil altså skære boligbyggeriet ud af al anden produktion og give dette specielle vilkår. Det kan i og for sig forekomme tiltalende, ja, virke ligefrem godt at sige, at nu vil vi gøre noget ganske særligt for boligbyggeriet. Men denne løsning går bare ikke, for begynder vi på ét område, på boligområdet, at give specielle særlig gunstige vilkår, så vil man møde op fra mange andre områder og sige, at man vil have de samme særlig gode vilkår. F. eks. vil jeg her nævne skibsværftsindustrien. Skibsværftsindustrien beskæftiger titusinder af danske arbejdere og leverer skibe til udlandet under en meget hård konkurrence. Den skal yde en meget lang kredit til dem, der køber skibene, og derfor betyder den høje rente en uendelig stor byrde for skibsværftsindustrien. Jeg vil tro, at hvis vi vedtager det forslag af det ærede medlem hr. Aksel Larsen, som vi behandler her i dag, vil der sikkert ikke gå ret lang tid, før f. eks. skibsværftsindustrien vil møde op og stille nøjagtig det samme krav.

Det er også en almindelig kendt sag her i det høje ting, at landbruget står over for en omlægning og en tilpasning, at landbruget har et meget stort kapitalbehov, og at det rammes meget hårdt af de store kurstab og den høje rente. Jeg kan nemt forestille mig, at hvis vi gennemfører en særlig lav rente på boligbyggeriets område, vil der ikke gå ret lang tid, før man fra landbrugsside vil sige, at landbruget er særdeles vigtigt, og dér vil man også gerne have en særlig lav fast rente, der kan lette den samfundsmæssigt vigtige omstilling af landbruget, så at det kan tilpasse sig frem-

tidens pris- og afsætningsvilkår. Men dermed kommer vi jo ind i den situation, at sætter vi renten ned for boligbyggeriet, må vi nedsætte den på en lang række andre områder, og efterhånden vil der blive tale om, at man nedsætter renten for så mange væsentlige områder, at det får en meget stor, ja, en afgørende indflydelse på selve den økonomiske udvikling i landet.

Man kan naturligvis ikke skride til rentenedsættelse hverken isoleret på boligområdet eller på en række andre områder, som med næsten logisk konsekvens må følge efter det, man foretager på boligområdet, uden samtidig at måtte se i øjnene, at man må betale en eller anden pris. Den fejl har man jo gjort adskillige gange før. Da man i 1946 vedtog en særlig lov om boligbyggeri med en særlig lav rente, var dette noget, man gjorde dels af beskæftigelsesmæssige grunde, men også fordi man ville gøre noget ganske ekstraordinært i en situation, hvor titusinder af mennesker påregnedes at ville komme til at stå uden tag over hovedet. Det var et prisværdigt initiativ, men man gjorde bare ikke modstykket hertil. Når man udøste en hel masse billige statslån og derved øgede den økonomiske aktivitet her i samfundet, så måtte man under en eller anden form dæmpe den økonomiske aktivitet på andre områder, ellers ville man få de økonomiske kriser, som vi har set så mange eksempler på her i efterkrigstiden. På samme måde kan man sige, at da man i 1958-59 gennemførte loven om tredjeprioritetsinstitutterne og for at lette finansieringen af boligbyggeriet åbnede adgang for udstedelse af mange flere obligationer end tidligere, tænkte man ikke på, at dermed var problemet ikke løst, for der måtte naturligvis være nogle, der var villige til og i stand til at købe disse mange flere obligationer, som blev sendt ud til finansiering af boligbyggeriet. Derfor har vi bl. a. set, at der har været store kurstab og en stigende rente, og at den lovgivning, som blev gennemført i 1958-59, ikke har været i stand til at skabe de nogenlunde faste gunstige finansieringsvilkår, som boligbyggeriet såvel som al anden investeringsaktivitet virkelig har brug for.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at lovforslaget, hvad angår den pris, der skal betales for en gennemførelse af det,